

Plán péče o přírodní památku Hradiště

na období
2025–2036

JEDNA
PŘÍRODA

Spolufinancováno
Evropskou unií

Plán péče je odborný a koncepční dokument ochrany přírody, který na základě údajů o dosavadním vývoji a současném stavu zvláště chráněného území navrhuje opatření na zachování nebo zlepšení stavu předmětu ochrany ve zvláště chráněném území a na zabezpečení zvláště chráněného území před nepříznivými vlivy okolí v jeho ochranném pásmu. Plán péče slouží jako podklad pro jiné druhy plánovacích dokumentů a pro rozhodování orgánů ochrany přírody. Pro fyzické ani právnické osoby není závazný. Realizaci plánu péče zajišťuje orgán ochrany přírody příslušný ke schválení péče, a to v součinnosti s vlastníky a nájemci dotčených pozemků postupy podle § 68 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Obsah

1. Základní údaje o zvláště chráněném území.....	1
1.1 Základní identifikační údaje	1
1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR	1
1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí.....	1
1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma	2
1.5 Překryv území s jiným typem ochrany	2
1.6 Kategorie IUCN.....	2
1.7 Předmět ochrany ZCHÚ	2
1.8 Cíl ochrany	4
2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany	6
2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů	6
2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů.....	6
2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin, hub a živočichů... 8	
2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti	10
2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti.....	11
2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy	12
2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch.....	12
2.4.1 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky	12
2.4.2 Základní údaje o útvarech neživé přírody	12
2.5 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních ochranných zásahů do území a závěry pro další postup	13
2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize.....	15
3. Plán zásahů a opatření	16
3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ.....	16
3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání	16
3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území	18
3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností.....	19
3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu	19
3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území.....	19
3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností	19
3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území	19
3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území	20
4. Závěrečné údaje.....	21

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností).....	21
4.2 Použité podklady a zdroje informací	21
4.3 Seznam používaných zkratk	22
4.4. Podklady pro plán péče zpracoval	23
5. Přílohy	24

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo:	121
kategorie ochrany:	přírodní památka
název území:	Hradiště
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:	vyhláška Ministerstva školství, věd a umění
orgán, který předpis vydal:	Ministerstvo školství, věd a umění Československé republiky
číslo předpisu:	76.903/49-IV/1
datum platnosti předpisu:	22. 6. 1949
datum účinnosti předpisu:	22. 6. 1949

1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR

kraj:	Ústecký
okres:	Litoměřice
obec s rozšířenou působností:	Litoměřice
obec s pověřeným obecním úřadem:	Litoměřice
obec:	Hlinná
katastrální území:	Hlinná

Příloha:

M1 – Orientační mapa s vyznačením území

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území:

Katastrální území: 639257 Hlinná

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
625/1		Trvalý travní porost	Zemědělský půdní fond	51909	51909
Celkem					51909

Ochranné pásmo:

Ochranné pásmo není vyhlášené, je jím tedy dle § 37 zákona č. 114/1992 Sb. pás do vzdálenosti 50 m od hranice ZCHÚ.

Příloha:

M2 – Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	Vyhlášené OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky	-	-		
vodní plochy	-	-	zamokřená plocha	-
			rybník nebo nádrž	-
			vodní tok	-
trvalé travní porosty	5,1909	-		
orná půda	-	-		
ostatní zemědělské pozemky	-	-		
ostatní plochy	-	-	neplodná půda	-
			ostatní způsoby využití	-
zastavěné plochy a nádvoří	-	-		
plocha celkem	5,1909	-		

1.5 Překryv území s jiným typem ochrany

národní park:	-
chráněná krajinná oblast (včetně zóny):	České středohoří (I. zóna)
překryv s jiným typem ochrany:	-
mezinárodní statut ochrany:	-
<u>Natura 2000</u>	
ptačí oblast:	-
evropsky významná lokalita:	Holý vrch u Hlinné (CZ0424038)

1.6 Kategorie IUCN

IV – území pro péči o stanoviště/druhy

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

Předmět ochrany nebyl při vyhlášení definován.

1.7.2 Předmět ochrany – současný stav

A. ekosystémy

ekosystém	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému	kód předmětu ochrany
T3.3 Úzkolisté suché trávníky; T3.1 Skalní vegetace s kostřavou sivou (<i>Festuca pallens</i>); S1.2 Štěrbínová vegetace silikátových skal a drovin; K4A Nízké xerofilní křoviny, primární porosty na skalách s druhu rodu <i>Cotoneaster</i>	15	Úzce se prolínající mozaika společenstev suchých trávníků v kombinaci s vegetací skal a drovin doplněná výskytem xerofilních křovin. Jedná se o svahy s jižní a JZ orientací v okolí skalního výchozu. Jde o jednu z nejvýchodněji položených lokalit s výskytem stepní flóry v pravobřežní části Českého středohoří. Z dominant se uplatňuje ožanka kalamandra (<i>Teucrium chamaedrys</i>), lipnice cibulkatá (<i>Poa bulbosa</i>), kostřava žlábkatá (<i>Festuca rupicola</i>), z význačných druhů se vyskytuje koniklec luční český, kavyl Ivanův (<i>Stipa pennata</i>), tařice skalní (<i>Aurinia saxatilis</i>), či jeřáb český (<i>Sorbus bohemica</i>).	b (6210, 6190, 8220)
T3.4D širokolisté suché trávníky, porosty bez význačného výskytu vstavačovitých a bez jalovce obecného (<i>Juniperus communis</i>);	75	Svahy se západní orientací v mozaice s mezofilními křovinami. Dominantně se jedná o obnovené ovčí pastviny s dominancí kostřavy žlábkaté (<i>Festuca rupicola</i>) a psinečku obecného (<i>Agrostis capillaris</i>), jako projev degradace lze v těchto polohách vnímat výskyt ovsíku vyvýšeného (<i>Arrhenatherum elatius</i>). Z význačných druhů se vyskytuje např. mochna bílá (<i>Potentilla alba</i>), řebříček sličný (<i>Achillea nobilis</i>), či ve formě výsadeb koniklec otevřený (<i>Pulsatilla patens</i>).	b (6210)
S2 Pohyblivé sutě	5	Sutě vzniklé mrazovým rozpadem horniny čedičového typu ve střední části jihozápadně orientovaného svahu	c (8150)

B. druhy

druh	stupeň ohrožení**	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace	kód předmětu ochrany*
koniklec otevřený (<i>Pulsatilla patens</i>)	CR	Západně orientovaný travnatý svah s ponechanými solitérními stromy, skupinami křovin a kamennými snosy; dosazování jedinci v letech 2022, 2023, 2024 (celkem 60 ks) napěstování ex situ.	b
koniklec luční český (<i>Pulsatilla pratensis</i> subsp. <i>bohemica</i>)	VU	JZ suchá travnatá stráž se skalisky, okraje skal, 17 trsů	c
jeřáb český (<i>Sorbus bohemica</i>)	EN	J orientovaný svah, výskyt zejména v okolí skal, 12 jedinců, vitální	c

C. útvary neživé přírody

útvár	geologická charakteristika	popis útvaru	kód předmětu ochrany*
skály	Terciární hornina čedičového typu – olivinický nefelinit	Vypreparované skalní výchozy v jižně orientovaných horních partiích vrchu.	c
suťová pole	Vzniklá mrazovým zvětráváním čedičové horniny	Suťová pole pod skalními výchozy na jihozápadním svahu kopce.	c

*kód předmětu ochrany:

a = předmět ochrany spadá pod definici předmětu ochrany dle zřizovacího předpisu ZCHÚ

b = předmět ochrany překrývající se EVL/PO (v závorce je uveden kód stanoviště dle vyhl. č. 166/2005 Sb.,

c = další významný ekosystém nebo jeho složka, který je navržen k doplnění mezi předměty ochrany ZCHÚ (viz i kap. 3.4)

** stupeň ohrožení dle červených seznamů ČR: CR – kriticky ohrožený, EN – ohrožený druh, VU – zranitelný (Grulich & Chobot 2017)

1.8 Cíl ochrany

A. ekosystémy

ekosystém	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
T3.3 Úzkolisté suché trávníky; T3.1 Skalní vegetace s kostřavou sivou (<i>Festuca pallens</i>); S1.2 Štěrbínová vegetace silikátových skal a drolin; K4A Nízké xerofilní křoviny, primární porosty na skalách s druhy rodu <i>Cotoneaster</i>	Zachování a obnova druhově bohatého bezlesí s výskytem druhů tařice skalní (<i>Aurinia saxatilis</i>), koniklec luční český (<i>Pulsatilla pratensis</i> subsp. <i>bohemica</i>) a druhy r. sleziník (<i>Asplenium</i> sp. div.), bez výskytu invazních druhů a se zastoupením roztroušených křovin na malé části plochy.	rozloha ekosystému min. 0,75 ha výskyt druhů kavyl Ivanův (<i>Stipa pennata</i>), koniklec luční český (<i>Pulsatilla pratensis</i> subsp. <i>bohemica</i>), tařice skalní (<i>Aurinia saxatilis</i>), jeřáb český (<i>Sorbus bohemica</i>); absence invazních druhů pokryvnost roztroušených křovin max. 10–15 %
T3.4D širokolisté suché trávníky, porosty bez význačného výskytu vstavačovitých a bez jalovce obecného (<i>Juniperus communis</i>);	Zachování ekosystému druhově bohatých pastvin s výskytem druhu koniklec otevřený (<i>Pulsatilla patens</i>) bez přítomnosti invazních druhů a se zastoupením roztroušených křovin a solitérních dřevin na malé části plochy.	rozloha ekosystému min. 2,5 ha výskyt druhů koniklec otevřený (<i>Pulsatilla patens</i>), mochna bílá (<i>Potentilla alba</i>); absence invazních druhů pokryvnost roztroušených křovin a solitérních dřevin max. 20 %
S2 Pohyblivé sutě	zachování biotopu	rozloha ekosystému min. 0,3 ha absence invazních druhů

B. druhy

druh	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
koniklec otevřený (<i>Pulsatilla patens</i>)	stabilní populace, která se sama rozmnožuje	počet alespoň 30 plně etablovaných dospělých jedinců (z výsadeb) po dobu nejméně tří po sobě následujících let, přítomnost spontánně vzniklých semenáčků.
koniklec luční český (<i>Pulsatilla pratensis</i> subsp. <i>bohemica</i>)	stabilní populace, která se sama rozmnožuje	počet alespoň 30 jedinců po dobu nejméně tří po sobě následujících let, přítomnost semenáčků
jeřáb český (<i>Sorbus bohemica</i>)	zachování populace druhu	přítomnost druhu na lokalitě alespoň v počtu 12 jedinců.

C. útvary neživé přírody

útvár	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
skály	zachování skalních výchozů bez antropogenního poškození	skalní výchozy bez antropogenního poškození
suťová pole	zachování sutí v současném stavu	přírozený charakter sutí bez antropogenního poškození

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů

PP Hradiště je výraznou dominantou litoměřické části Českého středohoří, slouží také jako místo dalekého rozhledu. Vrch je tvořen čedičovou horninou olivinickým nefelinitem (Mackovčín, 1999). Ve vrcholových partiích kopce se nacházejí skalní výchozy se sloupcovitou odlučností podléhající mrazovému zvětrávání. Geologickou zajímavostí je malá rozsedlinová jeskyně „Na výhledu“ na jižním svahu pod vrcholem, s trojúhelníkovým tvarem vchodu.

Fytogeograficky patří území do oblasti Českého termofytika, okresu Labského středohoří (Skalický 1988). Fytocenologicky se jedná o soubor xerothermních až semixerothermních trávníků s formacemi křovin, doplněných o společenstva skal a sutí.

Na výslunných a jižně orientovaných skalnatých svazích Hradiště se vyskytuje společenstvo skalní vegetace s kostravou sivou (biotop T3.1) svazu *Alyso-Festucion pallentis* s tařicí skalní (*Aurinia saxatilis*) a pelyňkem ladním (*Artemisia campestris*) v mozaice se Štěrbínovou vegetací skal a drolin (S1.2) sv. *Asplenion septentrionalis* a se společenstvem Úzkolistých suchých trávníků bez význačného výskytu vstavačovitých (T3.3D) svazu *Festucion valesiaceae* s druhy kostrava žlábkatá (*Festuca rupicola*), kavyl Ivanův (*Stipa pennata*), koniklec luční český (*Pulsatilla pratensis* subsp. *bohémica*) a koniklec hackelův (*Pulsatilla* × *hackelii*), což je hybrid obou druhů konikleců který byl z Hradiště dokonce popsán (tzv. locus classicus).

V severní části území, na svazích se západní až SZ orientací a s hlubší půdou najdeme dle mapování biotopů širokolisté suché trávníky bez význačného výskytu vstavačovitých a jalovce obecného (T3.4D) svazu *Bromion erecti*. Jedná se o obnovené ovčí pastviny, kam jsou od roku 2022 směřovány zpětné výsadby koniklece otevřeného (*Pulsatilla patens*). Vegetačně jsou pastviny málo vyhraněné s přechodem ke sv. *Koelerio-Phleion phleiodis* (as. *Potentillo heptaphyllae-Festucetum rupicolae*).

V mezických polohách při úpatí svahu lze zaznamenat Mezofilní ovsíkové louky, T1.1 sv. *Arrhenatherion elatioris*, ovsík vyvýšený se jako konkurenčně silný druh šíří i do suchých trávníků, což souvisí s vyšším množstvím dusíku v půdě (pravděpodobně z atmosférického spadu, či jako doznívající důsledek dřívějšího opuštění pozemků). Další, v poslední době problematický druh, který se zde objevuje, je víkev tenkolistá (*Vicia tenuifolia*). Osidluje zejména otevřené plochy narušené zvýšeným pohybem zvěře. K uvedeným společenstvům bezlesí se v místech bez probíhajícího managementu přidávají křoviny. V závislosti na hloubce půdy a orientaci svahu se jedná o formace sv. *Berberidion vulgaris* (K3), či *Prunion spinosae* (K4A) s jeřábem českým (*Sorbus bohémica*).

Nejižnější část území je již plnohodnotný les, dle mapování biotopů se jedná o mozaiku L6.4 Středoevropské bazifilní teplomilné doubravy svazu *Quercion petraeae* a L3.1 Hercynské dubohabřiny sv. *Carpinion*. Dominuje dub zimní (*Quercus petraea*), dub letní (*Q. robur*), relativně častý je jeřáb břek (*Sorbus torminalis*).

Obecně jsou společenstva v místech s probíhajícím managementem (pastva ovcí) v dobrém stavu, trávník je udržován nízkostébelný a pestrý. Extrémnější polohy, kde je pravidelné vypásání a odstraňování nedopasků obtížnější, opět zarůstají křovinami. Při jižní hranici území, kde se v rámci lesního porostu zdržuje zvěř je patrná značná eutrofizace, místa zálehů jsou s výskytem kopřivy dvoudomé (*Urtica dioica*). Při východní hranici území se na okraji vrcholového plató vyskytuje polykormon nepůvodního šeríku obecného (*Syringa vulgaris*).

V uplynulém období plánu péče proběhlo několik inventarizačních průzkumů. V roce 2022 byla zpracována botanická inventarizace lokality po dlouhých 43 letech (Kubát, 2022). Autor zde upozorňuje na ústup koniklece otevřeného (*Pulsatilla. patens*) již od 60. let minulého století až po

jeho úplné vymizení v posledních letech a dokonce z toho plynoucí návrhy na zrušení chráněného území. V závěrech průzkumu autor dále upozorňuje na negativní vliv pastvy ovce na jižně a JZ orientovaných skalnatých svazích. Tento závěr je potřeba rozporovat, autor průzkumu nezohlednil, že ovce nejsou jediná zvířata v krajině, která mohou cenná společenstva poškozovat. Skalnaté a obtížně přístupné části přírodní památky nebývají paseny, ale jsou zcela jistě pod velkým tlakem dančí zvěře. Svědčí o tom mimo jiné přímá pozorování a mnoho pobytových stop (čerstvý trus a stopy, okus rostlin) v období, kdy ovce nejsou na lokalitě ani v okolí přítomny. Dančí zvěř je v tomto území mnohonásobně přemnožená a působí škody napříč biotopy. Je to také důvod nutnosti individuální ochrany konikleců (*P. patens* a *P. pratensis* subsp. *bohémica*) pomocí pletiva v celé EVL Holý vrch u Hlinné. Dále autor navrhuje reintrodukcii koniklece otevřeného, která byla právě v roce 2022 v rámci záchranného programu pro koniklec otevřený zahájena (Ondráček a Blažejová 2020). Autor upozorňuje také na zarůstání obtížněji dostupných míst výmladky křovin. Tato skutečnost je v řešení, viz kapitola 3.4.

Došlo ke zpracování také inventarizačního průzkumu mechorostů (Němcová, 2023) a lišejníků (Wagner, 2021). Ze zjištěných 86 druhů mechorostů autorka průzkumu nejvíce vyzdvihuje nálezy *Enthostodon fascicularis* (VU), *Eurhynchiastrum pulchellum* (LC), *Orthotrichum lyellii* (LC), *Orthotrichum striatum* (LC) a *Rhynchostegium megapolitanum* (VU).

Z pohledu lichenologa je PP Hradiště pouze průměrná lokalita v rámci Českého středohoří. Z nalezených 96 druhů lišejníků vyzdvihuje nález *Bryoria fuscescens* (VU) a *Usnea subfloridana* (EN).

Vzhledem k podobnosti lokality s např. lounskými kopci lze i zde předpokládat výskyt unikátních a významných druhů živočichů, hlavně bezobratlých.

Fauna bezobratlých je zcela nedostatečně prozkoumaná, výjimku tvoří denní motýli. Tato skupina byla studovaná v rámci inventarizačního průzkumu PP Hradiště (Žemlička, 2018). Celkem bylo v památce zjištěno 43 druhů denních a ve dne aktivujících motýlů, z hlediska této skupiny se tak lokalita řadí k jedné z nejvýznamnějších v Českém středohoří na pravém břehu Labe. Z významných druhů byli nalezeni zelenáček trnkový (*Rhagades pruni*), vřetenuška chrastavcová (*Zygaena osterodensis*), otakárek ovocný (*Iphiclide podalirius*) a otakárek fenyklový (*Papilio machaon*), modrásek černolemý (*Plebejus argus*), batolec červený (*Apatura ilia*), okáč ječmínkový (*Lasiommata maera*), okáč strdivkový (*Coenonympha arcania*), okáč rosičkový (*Erebia medusa*) a okáč ovsový (*Minois dryas*). Ze starších nálezů je třeba zmínit brouky – krajníka hnědého (*Calosoma inquisitor*), krytohlava *Cryptocephalus schaefferi* a stenotopního dřepčíka *Longitarsus minusculus* (oligofág na čistci přímém (*Stachys recta*) a měrnici černé (*Ballota nigra*)). Z blanokřídlých je ze starších nálezů udávána včela zednice zední (*Osmia parietina*). Z Hradiště pocházejí doklady z přelomu šedesátých a sedmdesátých let o výskytu hnědáka kostkovaného (*Melitaea cinxia*), přítomnost druhu však nebyla recentně potvrzena.

V roce 2020 byl proveden také inventarizační průzkum plazů (Marešová, 2020) s potvrzením přítomnosti druhů užovka hladká (*Coronella austriaca*) a slepýš křehký (*Anguis fragilis*), zmije obecná (*Vipera berus*) byla zaznamenána cca 100 m od jižní hranice ochranného pásma PP.

V roce 2018 probíhaly inventarizační průzkumy savců (Vlasák, 2018). Kromě běžných druhů savců byly z těch významnějších zaznamenány plšík lískový (*Muscardinus avellanarius*), veverka obecná (*Sciurus vulgaris*) a dle staršího nálezu a přítomnosti v blízkém okolí se předpokládá i výskyt plcha velkého (*Glis glis*), z letounů byl zaznamenán netopýr rezavý (*Nyctalus noctula*) a netopýr hvízdavý (*Pipistrellus pipistrellus*).

2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin, hub a živočichů

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	kategorie podle červených seznamů*	popis biotopu druhu, další poznámky
Cévnaté rostliny			
koniklec otevřený (<i>Pulsatilla patens</i>)	KO	CR	západně orientovaný svah PP
jeřáb český (<i>Sorbus bohemica</i>)	KO	EN	suťový zalesněný svah o JJV – JV expozici částečně v ochranném pásmu, 2 exempláře na vrcholovém plató
koniklec luční český (<i>Pulsatilla pratensis</i> subsp. <i>bohemica</i>)	SO	VU	suchá travnatá stráž se skalisky, okraje skal
třemdava bílá (<i>Dictamnus albus</i>)	O	NT	Skupiny při okraji lesa, jižní stráně
chrpa chlumní (<i>Centaurea triumfetti</i>)	O	NT	travnaté porosty na vrcholovém plató, stráně pod skalami
tařice skalní (<i>Aurinia saxatilis</i>)	O	NT	skály, štěrby skal a jejich okraje
kavyl Ivanův pravý (<i>Stipa pennata</i> var. <i>pennata</i>)	O	NT	jižní, strmý svah s výstupy skalek
lilie zlatohlavá (<i>Lilium martagon</i>)	O	LC	při okraji doubravy, výskyt aktuálně nepotvrzen
svízel sivý (<i>Galium glaucum</i>)		NT	skalní trávníky, na J až JZ svahu, aktuálně nepotvrzen
ostřice nízká (<i>Carex humilis</i>)		NT	skalní trávníky, na J až JZ svahu
kakost krvavý (<i>Geranium sanguineum</i>)		NT	skalní trávníky, na J až JZ svahu
trýzel škardolistý (<i>Erysimum crepidifolium</i>)		NT	skalní trávníky, na J až JZ svahu
hrušeň polnička (<i>Pyrus pyraster</i>)		NT	SZ část památky – úzký výběžek směrem k obci Hlinná
mochna bílá (<i>Potentilla alba</i>)		VU	pastviny na Z svahu
česnek šerý horský (<i>Allium senescens</i> subsp. <i>montanum</i>)		LC	skalnatá, vrcholová část CHÚ
jeřáb břek (<i>Sorbus torminalis</i>)		LC	jižní úpatí chráněného území (doubrava)
ožanka kalamandra (<i>Teucrium chamaedrys</i>)		LC	jižní svah pod horní hranou CHÚ
prvosienka jarní (<i>Primula veris</i>)		LC	Pastviny v severní části území
řebříček panonský (<i>Achillea pannonica</i>)		LC	strmý západní svah
řebříček sličný (<i>Achillea nobilis</i>)		LC	JZ svah, pod suťovým polem
strdivka sedmihradská (<i>Melica transsilvanica</i>)		LC	jižní křovinatá stráž
koniklec Hackelův (<i>Pulsatilla</i> × <i>hackelii</i>)			jižní svah v okolí skal
Mechorosty			
nitrozubka svazčitá (<i>Entosthodon fascicularis</i>)		VU	na mravenišťích zemních mravenců
<i>Eurhynchiastrum pulchellum</i>		LC	na půdě v trávníku mezi sutí a křovinami

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	kategorie podle červených seznamů*	popis biotopu druhu, další poznámky
šurpek vlákénkatý (<i>Orthotrichum lyellii</i>)		LC	rozsocha větví dubu
šurpek hladkoplodý (<i>Orthotrichum striatum</i>)		LC	kamenný snos, kmen dubu, větev hlohu
zobanitka otočená (<i>Rhynchostegium megapolitanum</i>)		VU	půda v trávníku
Lišejníky			
<i>Usnea subfloridana</i>		EN	epifyt, na trnce
<i>Pseudevernia furfuracea</i>		NT	epifyt na dubu
<i>Xanthoria polycarpa</i>		NT	epifyt na borce dřevin (bříza, třešeň, dub, bez)
<i>Xanthoparmelia protomatrae</i>		NT	čedičové balvany a skalky
<i>Melanohalea elegantula</i>		VU	regionálně významný, na borce dubu a <i>S. aria</i>
<i>Rinodina pyrina</i>		VU	epifyt, borka bezu (<i>Sambuccus nigra</i>)
<i>Vulpicida pinastri</i>		VU	epifytický lišejník, pařez břízy
<i>Bryoria fuscescens</i>		VU	epifyt, na trnce
<i>Peltigera didactyla</i>		LC	na půdě v trávníku; v plodném stavu
Živočichové			
Bezobratlí			
Motýli			
otakárek ovocný (<i>Ipheclides podalirius</i>)	O	NT	v okolí vrcholu při zásnubním letu
otakárek fenyklový (<i>Papilio machaon</i>)	O	-	v okolí vrcholu při zásnubním letu
batolec červený (<i>Apatura ilia</i>)	O	-	v ochranném pásmu při severním okraji památky, pastvina s vyšším zastoupením ponechaných stromů
vřetenuška chrastavcová (<i>Zygaena osterodenis</i>)	-	CR	v ochranném pásmu při severním okraji památky, pastvina s vyšším zastoupením ponechaných stromů
zelenáček trnkový (<i>Rhagades pruni</i>)	-	EN	trnkový porost na vrcholu Hradiště
hřbetozubec dubový (<i>Drymonia ruficornis</i>)	-	NT	okraj doubravy
modrásek černolemý (<i>Plebejus argus</i>)	-	NT	výskyt v rámci celé přírodní památky
okáč ječmínkový (<i>Lasiommata maera</i>)	-	NT	skalky na jižní straně Hradiště
okáč strdivkový (<i>Coenonympha arcania</i>)	-	NT	v celém území na nespasených plochách
okáč rosičkový (<i>Erebia medusa</i>)	-	NT	v celém území na nespasených plochách
okáč ovsový (<i>Minois dryas</i>)	-	VU	na zbytcích nevypasených ploch kolem sutí, JZ svah
modrásek kozincový (<i>Glaucopsyche alexis</i>)	-	VU	v celém území
Brouci			
krajník hnědý (<i>Calosoma inquisitor</i>)	O	-	solitární osluněné stromy, okraje lesů
krytohlav <i>Cryptocephalus schaefferi</i>	-	EN	otevřené plochy skalní stepi, okraj lesa při vrcholu

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	kategorie podle červených seznamů*	popis biotopu druhu, další poznámky
dřepčík <i>Longitarsus minusculus</i>	-	EN	otevřené plochy skalní stepi, okraj lesa při vrcholu
Blanokřídli			
zednice zední (<i>Osmia parietina</i>)	-	VU	hnízda si staví v kamenných zídkách či stojícím mrtvém dřevě, živí se primárně na nektaru z <i>Lotus corniculatus</i>
Obratlovci			
Obojživelníci			
ropucha obecná (<i>Bufo bufo</i>)	O	VU	v lese v horní části směrem k Mentaurovu
Plazi			
zmije obecná (<i>Vipera berus</i>)	KO	VU	zaznamenána za hranicí chráněného území, výskyt lze předpokládat i v PP
užovka hladká (<i>Coronella austriaca</i>)	SO	VU	jižní svah pod jeskyní, západní svah
ještěrka obecná (<i>Lacerta agilis</i>)	SO	VU	výskyt zaznamenán za hranicí chráněného území (2024), výskyt lze předpokládat i v PP
slepýš křehký (<i>Anguis fragilis</i>)	SO	NT	vedle cesty od Hlinné k vrcholu
Ptáci			
strnad luční (<i>Emberiza calandra</i>)	KO	VU	především v části pod skalami, křoviny
výr velký (<i>Bubo bubo</i>)	O	EN	hnízdění neprokázáno, velmi často zalétá, pobytové stopy vpravo od jeskyně
ještěř lesní (<i>Accipiter gentilis</i>)	O	VU	časté pozorování nad lesem, hnízdění neprokázáno
krkavec velký (<i>Corvus corax</i>)	O	LC	pravděpodobně hnízdí na východní straně kopce
Savci			
netopýr rezavý (<i>Nyctalus noctula</i>)	SO	LC	zálet při lovu v okolí
netopýr hvízdavý (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	SO	LC	zálet při lovu v okolí
plšík lískový (<i>Muscardinus avellanarius</i>)	SO	LC	ekotonové partie přírodní památky – okraj lesa, křovinaté meze
plch velký (<i>Glis glis</i>)	O	DD	zjištěn v lese směrem k Mentaurovu, duté stromy
veverka obecná (<i>Sciurus vulgaris</i>)	O	DD	zjištěno hnízdo v lese na severní straně, opakovaně pozorovány obě barevné varianty

* podle vyhlášky č. 395/1992 Sb. v platném znění: **KO** – kriticky ohrožený, **SO** – silně ohrožený, **O** – ohrožený.

** dle červených seznamů ČR (Grulich & Chobot 2017, Kučera et al. (2012), Liška & Palice (2010), Hejda et al. 2017, Chobot & Němec 2017): **CR** = kriticky ohrožený druh, **EN** = ohrožený druh, **VU** = zranitelný druh, **NT** = téměř ohrožený druh, **LC** = málo dotčený druh, **DD** = nedostatečné údaje)

2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti

a) abiotické disturbanční činitele

Uplatňuje se mrazové zvětrávání a občasné svahové pohyby v sutí, ojediněle pak může nastat i skalní řícení.

b) biotické disturbanční činitele

Přírodní památka je pod stále se zvyšujícím tlakem spárkaté zvěře, zejména dančí. Nadměrným, nepřetržitým okusem a hlavně pohybem ve svažitém a skalnatém terénu způsobuje zvěř vznik mnoha pěšin, které jsou většinu roku bez vegetace a podporuje tak erozní procesy v území. S pobytem vysokého počtu zvěře je spojená také eutrofizace míst, kde se zvěř zdržuje, zálehy jsou zdrojem výskytu nitrofilních a plevelných druhů. Nezanedbatelný je i okus vybraných (zejména těch málo početných a chráněných) druhů rostlin, např. konikleců (r. *Pulsatilla*). Nepřetržitá „pastva“ zvěře je problematická v souvislosti s letními přísušky, kdy vegetace není schopná regenerace a dochází tak k jejímu nevratnému poškození.

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti

a) ochrana přírodní

Přírodní památka byla vyhlášena v roce 1949. Hlavní důvod ochrany není přímo ve vyhlášce uveden. Managementové práce prováděné v území jsou cílené na zabránění sukcesí na travních porostech, skalních osypech a sutích (pastva ovcí; odstraňování křovin) a podporu populací zvláště chráněných druhů (koniklec otevřený, k. luční).

b) zemědělské hospodaření

Historicky bylo místo využíváno pro pastvu ovcí a koz z přilehlých obcí (Hlinná, Mentaurov, Kundratice). Později, do konce 80. let 20. století, zde byla pastva provozována Státním statkem Litoměřice. Vzhledem ke špatné přístupnosti a celkovému nezájmu o pastvu nebyly svahy kopce od roku 1991 pastvou obhospodařovány. Absence pastvy způsobila rychlý nástup sukcese a snížení početností ohrožených druhů. Mezi expanzivní druhy zde patří např. růže (*Rosa* sp. div.), trnka obecná (*Prunus spinosa*), hlohy (*Crataegus* sp. div.).

V současné době je celé území přírodní památky propachtováno místnímu zemědělci, který zde provozuje pastvu ovcí za podpory ze zemědělských dotací.

c) myslivost

Území PP je součástí honitby Žitenice, CZ 4205110024. Myslivecká zařízení nejsou situována v přírodní památce ani v jejím ochranném pásmu. Vysoké stavy spárkaté zvěře, v lokalitě zejména dančí, způsobují nadměrnou disturbanci svahových partií pod vrcholem Hradiště. Zvěř nadměrným okusem poškozuje vegetaci, vyšlapává množství pěšin, tvoří zálehy a eutrofizuje klidová místa, kde se zdržuje. Z důvodu vysokých stavů spárkaté zvěře je nutné zajišťovat ochranu výsadeb koniklece otevřeného, individuálně jsou chráněni i jedinci koniklece lučního českého.

d) rekreace a sport

Lokalita patří mezi oblíbené cíle výletů a je poměrně hodně navštěvovaná. Po žluté turistické značce je území snadno dostupné z Hlinné nebo z Mentaurova a vrchol Hradiště ve výšce 545 m n. m. je vyhledávaným místem dalekého rozhledu. Od roku 2018 jsou v obci Hlinná a jejím blízkém okolí, včetně Hradiště, každoročně začátkem září pořádány Slavnosti pastvin. Jedná se o celodenní akci pro veřejnost spolupořádanou AOPK ČR, Správou CHKO České středohoří a obcí Hlinná. Na vytyčené trase jsou umístěna tematicky zaměřená stanoviště, kde návštěvníci mohou plnit nejrůznější úkoly související s ochranou přírody. Akce se pořádá pravidelně první víkend nového školního roku a získala si v regionu svoji popularitu, potvrzenou regionální známkou. Vzhledem k termínu akce ke konci vegetační sezóny, svažitému a skalnatému terénu PP a ukázněnému pohybu

návštěvníků po značené turistické cestě lze konstatovat, že nebyl zaznamenán negativní vliv akce na předměty ochrany přírodní památky Hradiště.

Vzhledem k historii osídlení a velké popularitě tzv. „amatérské archeologie“ se v okolí můžeme setkat s hledači historických mincí pomocí detektoru kovů. V lokalitě poblíž turistické stezky je uložena cache, její umístění není v rozporu s režimem přírodní památky. Vrcholové partie jsou zcela ojediněle (vzhledem k obtížnější dostupnosti, blízkosti lesa a termice) využívány ke startům paraglidistů. Turisté rovněž navštěvují jeskyni „Na výhledu“, kde po nich občas zůstávají odpadky.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy

Záchranný program pro koniklec otevřený (*Pulsatilla patens*) v České republice.

Územní plán pro obec Hlinná

Nařízení vlády č. 318/2013 Sb., o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit, ve znění pozdějších předpisů

Souhrn doporučených opatření pro evropsky významnou lokalitu CZ0424038 Holý vrch u Hlinné

Stanovení ochranného pásma vodního zdroje Hlinná studna, prameniště (ONV Litoměřice Vod 2/7/1983 ze dne 20.3.1984)

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky

Přílohy:

T1 – Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 – Mapa dílčích ploch a objektů

2.4.2 Základní údaje o útvarech neživé přírody

Vrch Hradiště je vypreparovaným tělesem vulkanického původu, budovaným čedičovou horninou olivinickým nefelinitem, který vystupuje na povrch ve vrcholových partiích kopce v podobě skalních výchozů se sloupcovitou odlučností. Byly rozlišeny dva lávové příkrovy. Skalnaté partie tělesa podléhají mrazovému zvětrávání, jehož výsledkem je vznik skalních stěn a hromadění hrubozrnných sutí při úpatí vrchu.

2.5 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních ochranných zásahů do území a závěry pro další postup

A. ekosystémy

ekosystém:	T3.3 Úzkolisté suché trávníky; T3.1 Skalní vegetace s košťavou sivou (<i>Festuca pallens</i>); S1.2 Štěrbínová vegetace silikátových skal a drolin; K4A Nízké xerofilní křoviny, primární porosty na skalách s druhy rodu <i>Cotoneaster</i>	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
rozloha ekosystému (min 0,75 ha)	V uplynulém období plánu péče došlo ke snížení rozlohy druhově bohatého bezlesí z důvodu nedostatečné péče. Jako management byla uplatňována oplůtková pastva ovčí, ale pro náročný terén se pachtýři nedařilo s dostatečnou intenzitou potlačovat zmlazování křovin v exponovaných částech CHÚ - v okolí sutí a skalních výchozů. Vzhledem k předmětu pachtu (pastva ovčí, odstraňování nedopasků, odstraňování křovin a výmladků křovin) nebylo možné management externě zadat a pachtýř to v potřebném rozsahu nebyl schopen zajistit. Rozloha celého ekosystému je stále přibližně 0,75 ha.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	zhoršující se
výskyt druhů kavyl Ivanův (<i>Stipa pennata</i>), koniklec luční český (<i>Pulsatilla pratensis</i> subsp. <i>bohemica</i>), tařice skalní (<i>Aurinia saxatilis</i>), jeřáb český (<i>Sorbus bohemica</i>);	V současnosti jsou na lokalitě přítomny všechny uvedené druhy. Monitoring žádného z nich se neprovádí, přesto se zdá, že dochází k jistému poklesu počtu jedinců koniklece lučního českého. Druh se vyskytuje v okolí jižně a JZ orientovaných výchozů skal, důvodem poklesu populace může být tedy zvýšení letních teplotních maxim, výskyt dlouhých letních přísušků, což je velmi obtížné pro přežívání semenáčků. Druhu pravděpodobně neprospívá ani okus zvěří. U ostatních druhů nebyly změny v početnostech zaznamenány.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
absence invazních druhů	Při východním okraji chráněného území se v blízkosti vrcholové plošiny vyskytuje polykormon šeráku obecného (<i>Syringa vulgaris</i>).	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	setrvalý
pokryvnost roztroušených křovin max. 15 %	V roce 2023 proběhlo částečné odstraňování výmladků křovin v exponovanějších částech lokality s pomocí dobrovolníků ze Spolku Brontosaurus. Po plánované úpravě předmětu pachtu pouze na pastvu ovčí (březen 2025), bude možné financovat odstranění zmlazujících křovin v CHÚ v potřebném rozsahu.	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	zlepšující se

ekosystém:	T3.4D širokolisté suché trávníky, porosty bez význačného výskytu vstavačovitých a bez jalovce obecného (<i>Juniperus communis</i>);	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
rozloha ekosystému min. 2,5 ha	Za uplynulé období plánu péče došlo k jistému zmenšení rozlohy bezlesí z důvodu expandujících křovin. Jako management byla prováděna oplůtková pastva ovčí, ale v extrémnějších polohách CHÚ se pachtýři nedařilo s dostatečnou intenzitou potlačovat zmlazení křovin (viz výše). Po aktualizaci pachtovní smlouvy bude opět možné zajistit odstraňování zmlazení v potřebném rozsahu.	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	zhoršující se
výskyt druhů koniklec otevřený (<i>Pulsatilla patens</i>), mochna bílá (<i>Potentilla alba</i>);	V současnosti jsou v ekosystému opět přítomny oba diagnostické druhy, v uplynulém období plánu péče však došlo k vymizení koniklece otevřeného z CHÚ a zároveň se začala realizovat repatriace druhu na lokalitu. Koniklec je vysazován na pastviny se západní až SZ orientací svahu, kde lze předpokládat pro druh příznivější mikroklima. Management v podobě pastvy ovčí zajišťuje nízký trávník, což oběma druhům vyhovuje.	

	stav:	dobrý
	trend vývoje:	zlepšující se
absence invazních druhů	V současnosti zde nejsou zaznamenány žádné invazní druhy.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
pokryvnost roztroušených křovin a solitérních dřevin max. 15 %	V současnosti se v rámci ekosystému nachází vyšší zastoupení křovin, zejména jejich výmladků. Po úpravě pachtovní smlouvy (březen 2025) bude možné potlačovat křoviny a jejich výmladky v potřebném rozsahu.	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	zhoršující se

ekosystém:	S2 Pohyblivé sutě	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
rozloha ekosystému min 0,3 ha	Rozloha ekosystému sutí se za uplynulé období plánu péče nezměnila, změna se ani nepředpokládá.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
absence invazních druhů	V současnosti zde nejsou zaznamenány žádné invazní druhy	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý

B. druhy

druh:	koniklec otevřený (<i>Pulsatilla patens</i>)	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje druhu ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
počet alespoň 30 plně etablovaných dospělých jedinců (z výsadeb) po dobu nejméně tří po sobě následujících let, přítomnost spontánně vzniklých semenáčků.	Původní rostliny koniklece otevřeného nebyly v posledních přibližně 6 letech zaznamenány, vyskytuje se zde pouze jeden trs <i>P. × hackelii</i> , což je kříženec <i>P. patens</i> a <i>P. pratensis</i> subsp. <i>bohemica</i> . Koniklec otevřený je však na lokalitu od r. 2022 repatriován výsadbami rostlin původem z PR Holý vrch u Hlinné napěstovaných ex situ. K současnosti (podzim 2024) bylo na lokalitu vysazeno 60 dvouletých a jednoletých jedinců koniklece otevřeného (na podzim 2022, 2023, 2024), aktuálně jich na lokalitě přežívá 27 + 30 čerstvě vysazených kusů z podzimu 2024. Výsadby jsou umístovány na vlhčí, západní svah Hradiště, zejména do stínu solitérních stromů. Na finální zhodnocení úspěšnosti přežívání vysazených jedinců je však ještě brzy, ve výsadbách je v plánu pokračovat i v dalších letech. Jako indikátor stabilní populace může sloužit přítomnost semenáčků dokládající samostatně se obnovující populaci druhu. Místa výsadeb nicméně vyžadují další péči spočívající v individuální ochraně rostlin pomocí pletiva (ochrana před poškozením zvěří), seč a narušování drnu.	
	stav:	špatný
	trend vývoje:	zlepšující se

druh:	koniklec luční český (<i>Pulsatilla pratensis</i> subsp. <i>bohemica</i>)	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje druhu ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	

počet alespoň 30 jedinců po dobu nejméně tří po sobě následujících let, přítomnost semenáčků	Druh přežívá v počtu několika jedinců (17 trsů) na jižním skalnatém svahu Hradiště, pravidelně kvete, semenáčky však nebyly v posledních letech zaznamenány. Je možné, že staré, dobře prokořeněné trsy přežívají i na tomto v současnosti extrémním stanovišti, ale pro uchycení mladých rostlin jsou zde již nevyhovující podmínky. Dlouhé letní přísušky mohou limitovat vzházení a přežívání semenáčků. Řešením by mohl být pokusný výsev semen na vlhkostně příznivější mikrostanořiště v rámci přírodní památky – např. západně orientovaný svah, stín stromu apod.	
	stav:	špatný
	trend vývoje:	setrvalý

druh:	jeřáb český (<i>Sorbus bohemica</i>)	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje druhu ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
přítomnost druhu na lokalitě alespoň v počtu 12 jedinců.	Výskyt 12 jedinců keřovitého vzrůstu v prostoru jižně orientovaného svahu a vrcholové plošiny přírodní památky. Populace není veliká, ale zdá se stabilní, starší rostliny pravidelně kvetou a plodí. U nižších jedinců dochází k lehkému poškozování okusem spárkatou zvěří.	
	stav:	dobry
	trend vývoje:	setrvalý

C. Útvary neživé přírody

útvary:	Skály	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
skalních výchozy bez antropogenního poškozování	Za období předchozího plánu péče nedošlo k žádnému antropogennímu poškozování skalních výchozů.	
	stav:	dobry
	trend vývoje:	setrvalý

útvary:	Suťová pole	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
přirozený charakter suť bez antropogenního poškozování	Za období předchozího plánu péče nedošlo k žádnému antropogennímu poškozování suťových polí.	
	stav:	dobry
	trend vývoje:	setrvalý

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

V případě dalších výsadeb a výhledově možného spontánního šíření koniklecce otevřeného na pastvinách v přírodní památce bude pravděpodobně potřeba přizpůsobit termínově pastvu ovcí. Pastva by měla probíhat až po dozrání nažek konikleců, které v těchto místech probíhá na přelomu května a června. V případě výskytu nižšího množství rostlin konikleců a možnosti jejich individuální ochrany je možné pastvu zahájit i v dřívějším termínu. Další kolize nejsou předpokládány.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání

a) péče o ekosystémy mimo lesní pozemky

Rámcová směrnice péče o ekosystémy mimo lesní pozemky

Ekosystém	T3.3 Úzkolisté suché trávníky; T3.4D Širokolisté suché trávníky, porosty bez význačného výskytu vstavačovitých a bez jalovce obecného (<i>Juniperus communis</i>);
Typ managementu	pastva
Vhodný interval	1× za rok
Minimální interval	1× za 2 roky
Prac. nástroj / hosp. zvíře	ovce, kozy
Kalendář pro management	květen–listopad
Upřesňující podmínky	Pastva bude probíhat pomocí oplůtků či na volno za přítomnosti ovčáka a ovčáckého psa. Pastvu je vhodné rozfázovat, aby nedošlo najednou k plošnému odstranění biomasy v přírodní památce a ze severu přiléhajících lučních porostů. Pastva je na části plochy přírodní památky financována ze zemědělských dotací.

Ekosystém	T3.3 Úzkolisté suché trávníky; T3.4D širokolisté suché trávníky, porosty bez význačného výskytu vstavačovitých a bez jalovce obecného (<i>Juniperus communis</i>);
Typ managementu	seč
Vhodný interval	1× za rok
Minimální interval	1× za 2 až 3 roky
Prac. nástroj / hosp. zvíře	křovinořez, kosa, hrábě
Kalendář pro management	květen–listopad
Upřesňující podmínky	Kosení je vhodné provádět mozaikovitě, či během vegetační sezóny rozfázovat, aby nedošlo k plošnému odstranění biomasy v přírodní památce a ze severu přiléhajících lučních porostů. V případě předcházející pastvy pozemků lze kosit jen nedopasky a výmladky křovin.

Ekosystém	T3.1 Skalní vegetace s kostřavou sivou (<i>Festuca pallens</i>); T3.3 Úzkolisté suché trávníky; T3.4D širokolisté suché trávníky, porosty bez význačného výskytu vstavačovitých a bez jalovce obecného (<i>Juniperus communis</i>);
Typ managementu	výřez nežádoucích dřevin
Vhodný interval	jednorázově s následnou likvidací výmladků jednou za 1–2 roky
Minimální interval	1× za 3 roky
Prac. nástroj / hosp. zvíře	ruční a motorová pila, pákové nůžky, křovinořez
Kalendář pro management	září–březen
Upřesňující podmínky	Odstranění nežádoucích dřevin ze zarůstajících ploch s následnou likvidací výmladků křovin jednou za 1–2 roky (kosení). V ploše budou ponechávány všechny exempláře jeřábu českého, dále duby a ovocné dřeviny, případně další solitérní dřeviny či skupiny křovin dle pokynů pracovníka AOPK ČR. Vyřezaná hmota bude z plochy odstraněna a využita v souladu splatnými právními předpisy. Část hmoty může být ponechána na místě jako úkryt pro drobné živočichy.

Ekosystém	S1.2 Štěrbínová vegetace silikátových skal a drolin, S2 Pohyblivé sutě
Typ managementu	výřez nežádoucích dřevin
Vhodný interval	jednorázově s následnou likvidací výmladků jednou za 2–3 roky
Minimální interval	1× za 5 let
Prac. nástroj / hosp. zvíře	ruční a motorová pila, pákové nůžky, křovinořez, není vyloučeno nutné použití horolezecké techniky
Kalendář pro management	září–březen
Upřesňující podmínky	Odstranění nežádoucích dřevin ze zarostlých ploch s následnou likvidací výmladků křovin jednou za 2–3 roky (kosení). V ploše budou ponechávány všechny exempláře jeřábu českého, dále duby a ovocné dřeviny, případně další solitérní dřeviny či skupiny křovin dle pokynů pracovníka AOPK ČR. Vyřezaná hmota bude z plochy odstraněna a využita v souladu s platnými právními předpisy. Část hmoty může být ponechána na místě jako úkryt pro drobné živočichy.

Ekosystém	T3.1 Skalní vegetace s kostřavou sivou (<i>Festuca pallens</i>); T3.3 Úzkolisté suché trávníky; T3.4D širokolisté suché trávníky, porosty bez význačného výskytu vstavačovitých a bez jalovce obecného (<i>Juniperus communis</i>); S1.2 Štěrbínová vegetace silikátových skal a drolin, S2 Pohyblivé sutě
Typ managementu	odstraňování výmladků křovin
Vhodný interval	jednou za 1–3 roky
Minimální interval	1× za 3–5 let
Prac. nástroj / hosp. zvíře	pákové nůžky, křovinořez, v exponovaných polohách není vyloučeno použití horolezecké techniky
Kalendář pro management	září–březen
Upřesňující podmínky	Odstraňování výmladků křovin po předešlých výřezech. Vyřezaná hmota bude z plochy odstraněna a využita v souladu s platnými právními předpisy. Část hmoty může být ponechána na místě jako úkryt pro drobné živočichy.

Ekosystém	T3.1 Skalní vegetace s kostřavou sivou (<i>Festuca pallens</i>);
Typ managementu	likvidace nepůvodních/invazních druhů rostlin
Vhodný interval	jednorázově
Minimální interval	1× za 2 roky, pokud se objeví zmlazení
Prac. nástroj / hosp. zvíře	pila, pákové nůžky, mačeta, akuvrtačka, stříčka, štětec, herbicid
Kalendář pro management	červen–září
Upřesňující podmínky	Likvidace nepůvodního šeríku obecného. K eliminaci použít nejlépe metodu injekce

druh	koniklec otevřený (<i>Pulsatilla patens</i>), koniklec luční český (<i>P. bohemica</i> subsp. <i>pratensis</i>)
Typ managementu	Individuální podpora populací obou druhů konikleců – výsev semen, příprava plošek pro výsev, pěstování nových jedinců v kultuře, výsadba napěstovaných jedinců, výhrab stařiny, zalévání, individuální ochrana rostlin proti okusu
Vhodný interval	1× za rok
Minimální interval	1× za 2 roky
Prac. nástroj / hosp. zvíře	zahradnické nářadí, pletivo
Kalendář pro management	celoročně
Upřesňující podmínky	v závislosti na aktuální situaci druhu na lokalitě aplikovat potřebná opatření.

Druh	koniklec otevřený (<i>Pulsatilla patens</i>), koniklec luční český (<i>P. bohemica</i> subsp. <i>pratensis</i>)
Typ managementu	řízené vypalování
Vhodný interval	1× za 2–3 roky
Minimální interval	1× za 5 let
Prac. nástroj / hosp. zvíře	hořáky, louče, lopaty, hasicí přístroj, křovinořez, hrábě

Kalendář pro management	říjen–březen
Upřesňující podmínky	V případě potřeby lze odstranit nahromaděnou stařinu řízeným vypalováním, zejména na kamenitých a svažitých místech

b) péče o populace a biotopy rostlin a hub

Individuální podpora populací obou druhů konikleců (*Pulsatilla patens*, *P. bohemica* subsp. *pratensis*). Pro druh koniklec otevřený bude probíhat péče v podobě výsevu semen, přípravy plošek pro výsev, výsadby napěstovaných jedinců, výhrabu stařiny, narušování drnu, zalévání a individuální ochrana rostlin proti okusu. Pro koniklec luční český bude realizována obdobná péče, kromě výsadeb jedinců napěstovaných v kultuře. Jednotlivá opatření budou aplikována v závislosti na aktuální situaci druhu na lokalitě. Oba druhy konikleců (resp. tři – včetně křížence *P. × hackelii*) jsou vázány na úzkolisté a širokolisté suché trávníky, stanoviště 6210 (Ondráček a Blažejová 2020). Současná péče o biotop s výskytem konikleců v podobě extensivní pastvy ovcí a kosení nedopasků je dostačující, v případě potřeby lze využít i řízeného vypalování stařiny.

V případě významného poškozování jeřábu českého (*Sorbus bohemica*) přemnoženou spárkatou zvěří zajistit jeho ochranu proti okusu.

Ponechávání soliterních stromů všech věkových kategorií a mrtvého dřeva pro rozvoj mechorostů a lišejníků.

Odstranit šerík obecný z vrcholového plató, v případě zaznamenání výskytu dalších invazních rostlin, učinit opatření k jejich likvidaci (vytrhávání, cílená aplikace herbicidu).

c) péče o populace a biotopy živočichů

V prostoru přírodní památky, nebo jejího ochranného pásma ponechávat mrtvé dřevo a případně doupné stromy. Lze založit i několik hromad větví jako úkryty pro ptáky a plazy při dolní hranici přírodní památky. Pastvu provádět pomocí menších oplůtků či na volno za přítomnosti ovčáka a ovčáckého psa. Pastvu i kosení je vhodné rozfázovat, aby nedocházelo k náhlému odstranění biomasy v PP a jejím okolí, zejména hmyz takto přichází o zdroje nektaru. V případě kosení tedy preferovat mozaikovitý způsob (kosení různých míst v různých termínech). Při obnově biotopů ponechávat při výřezech perspektivní soliterní jedince stromů (především duby a ovocné stromy), či skupinky křovin. Dále je třeba usilovat o snížení stavů spárkaté zvěře, jejíž vysoké stavy se negativně projevují v širokém okolí.

d) péče o útvary neživé přírody

Při provádění pastevního managementu je potřeba příležitostně odstraňování náletových dřevin a křovin, případně jejich výmladků. V případě výskytu odstraňovat odpadky z jeskyně.

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

a) ekosystémy mimo lesní pozemky

Přílohy:

T1 – Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 – Mapa dílčích ploch a objektů

b) útvary neživé přírody

Přílohy:

T1 – Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 – Mapa dílčích ploch a objektů

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

Ochranné pásmo je součástí I. resp. II. zóny CHKO České středohoří., severovýchodní část ochranného pásma je součástí EVL Holý vrch u Hlinné (CZ 0424038). Hospodářské využívání je v souladu s podmínkami pro hospodaření v I., resp. II. zóně CHKO České středohoří a nemá negativní vliv na předmět ochrany. Dominantně se v ochranném pásmu jedná o pastvu ovcí, která probíhá obvykle dvakrát za sezónu. Pastvu je dobré provádět pomocí menších oplůtků či na volno za přítomnosti ovčáka a ovčáckého psa. Pastvu, případně kosení je vhodné rozfázovat, aby nedocházelo k náhlému odstranění biomasy v celém CHÚ a okolí, zejména hmyz takto přichází o zdroje nektaru. V případě kosení tedy preferovat mozaikovitý způsob (kosení různých míst v různých termínech). Dále je potřeba v ochranném pásmu ponechávat mrtvé dřevo a případně doupné stromy. Na vhodných místech je možné vytvořit i hromady větví jako úkryty pro ptáky a plazy. Prostor ochranného pásma je stejně jako přírodní památka součástí honitby Žitenice, CZ 4205110024, existence vysokých stavů spárkaté zvěře se negativně projevuje i zde. Je potřeba usilovat o snížení stavů zvěře v širším okolí.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

PP Hradiště je tvořeno jednou parcelou. V průběhu platnosti plánu péče bude potřeba investovat do obnovy pruhového značení a opravy, případně výroby nových hraničníků a dodatkových informačních tabulek.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

a) vyhlášovací dokumentace

Bez návrhů.

b) návrhy potřebných správních rozhodnutí o výjimkách, povoleních nebo souhlasech

Bez návrhů.

c) ostatní

Území přírodní památky (p. č. 625/1 k. ú. Hlinná) je propachtováno místnímu zemědělci za účelem pastvy ovcí a odstraňování nežádoucích křovin. Jelikož exponovaná část pozemku znovu zarůstá a není v možnostech pachtýře křoviny účinně potlačovat, bude při obnově pachtovní smlouvy (1. 3. 2025) požadována změna účelu pachtu pouze na pastvu ovcí. Odstraňování křovin bude dle potřeby financovat AOPK ČR.

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Příležitostný paragliding zatím není v kolizi se zájmy ochrany přírody v daném území. Činnost paraglidistů je potřeba monitorovat a v případě nadměrného sešlapu nebo erozní činnosti přijmout nutná opatření. V jeskyni odstraňovat odpadky.

3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území

Lokalitu lze využít k botanicko-geografickým exkurzím pro základní nebo střední školy. V území se nenachází žádný infopanel.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

- 1) IP Motýli: Noční motýli, bezlesí
- 2) Průzkum bezobratlých terestrických živočichů – modelové skupiny: střevlíci, pavoukovci, mnohonožky.
- 3) Průzkum bezobratlých fytofágních živočichů – modelové skupiny: nosatci, mandelinky.

Dále bude interně monitorována populace obou druhů konikleců a budou sledovány zvolené indikátory.

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)

Druh zásahu (činnost)	Odhad množství (např. plochy)	Četnost zásahu za období plánu péče	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Obnova pruhového značení	1,5 km	2×	10 000,-
Obnova a údržba hraničnicků, výroba dodatkových informačních tabulek	hraničnický 5 ks	2×	20 000,-
Pastva ovcí	3,5 ha	12×	1 344 000,- (financováno SZIF)
Kosení nedopasků na pozemcích se svažitostí nad 10 %	3,5 ha	6×	500 000,-
Individuální podpora populací druhů koniklec otevřený a k. luční český	300 ks	dle potřeby	50 000,- práce částečně zajišťovány interně (individuální ochrana)
Likvidace nepůvodních rostlin (šeřík obecný)	0,01 ha	2×	5 000,-
Odstraňování náletových dřevin a křovin	1 ha	1×	210 000,-
Odstraňování výmladků křovin kosením křovinořezem	1 ha	6×	540 000,-
N á k l a d y c e l k e m (Kč)-----			2 679 000,- (z toho 1 344 000,- hrazeno SZIF)

Předpokládané orientační náklady jsou stanoveny pouze s ohledem na § 68 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Finančně-právní stránka je vždy řešena až před realizací konkrétních zásahů.

4.2 Použité podklady a zdroje informací

AOPK ČR (2024): Nálezová databáze ochrany přírody. – AOPK ČR, <http://portal.nature.cz> (on-line databáze; navštíveno 2024)

GRULICH V. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, 35: 1–178.

HEJDA R., FARKAČ J. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. – Příroda 36: 1–612.

CHOBOT K. & NĚMEC M. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. – Příroda, 34: 1–182.

CHYTRÝ M. [ed.] et al. (2007): Vegetace České republiky, 1. Travinná a keříčková vegetace, Praha: 1 – 528.

CHYTRÝ M., KUČERA T., KOČÍ M., GRULICH V. & LUSTYK P. [eds] (2010): Katalog biotopů České republiky. Ed. 2. – AOPK ČR, Praha.

KOLEKTIV AUTORŮ (2014): Plán péče pro přírodní památku Hradiště na období 2014–2024. – Ms., depon. in AOPK ČR, RP SCHKO České středohoří, Litoměřice.

- KUBÁT K. (2022): ZZ Botanická inventarizace lokality PP Hradiště, floristika. – Ms., depon. in AOPK ČR, RP SCHKO České středohoří, Litoměřice.
- KUBÁT K. (2022): ZZ Botanická inventarizace lokality PP Hradiště, fytoecologie. – Ms., depon. in AOPK ČR, RP SCHKO České středohoří, Litoměřice.
- KUČERA J. & VÁŇA J. (2005): Seznam a červený seznam mechorostů České republiky. – Příroda, Praha, 23: 1–104.
- MACKOVČIN, P. [ed.] et al. (1999): Chráněná území ČR. I., Agentura ochrany přírody a krajiny ČR Praha
- MAREŠOVÁ S. (2020): ZZ Inventarizační průzkum plazů v PP Hradiště. – Ms., depon. in AOPK ČR, RP SCHKO České středohoří, Litoměřice.
- NĚMCOVÁ L. (2023): ZZ Inventarizační průzkum PP Hradiště z oboru bryologie (mechorosty). – Ms., depon. in AOPK ČR, RP SCHKO České středohoří, Litoměřice.
- ONDRÁČEK Č & BLAŽEJOVÁ E.: (2020): Záchraný program pro koniklec otevřený (*Pulsatilla patens*) v České republice. – Ms., depon. in AOPK ČR, Praha.
- PETŘÍČEK V. [ed.] et al. (1999): Péče o chráněná území I., Praha: 1 - 452
- SKALICKÝ V. (1988): Regionálně fytogeografické členění. – In: Hejný S. & Slavík B. [eds], Květena České socialistické republiky, Praha 1: 103–121.
- VLASÁK T. (2018): ZZ Inventarizační průzkum letounů v PP Hradiště. – Ms., depon. in AOPK ČR, RP SCHKO České středohoří, Litoměřice.
- VLASÁK T. (2018): ZZ Inventarizační průzkum vybraných druhů savců v PP Hradiště. – Ms., depon. in AOPK ČR, RP SCHKO České středohoří, Litoměřice.
- WAGNER B. (2021): ZZ Lichenologický inventarizační průzkum PP Hradiště. – Ms., depon. in AOPK ČR, RP SCHKO České středohoří, Litoměřice.
- ŽEMLIČKA M. (2018): ZZ Inventarizační průzkum PP Hradiště – denní motýli bezlesí. – Ms., depon. in AOPK ČR, RP SCHKO České středohoří, Litoměřice.

Nepublikované zdroje z rezervační knihy PP Hradiště u Hlinné

4.3 Seznam používaných zkratk

AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
 ČÚZK – Český úřad zeměměřický a katastrální
 DP – dílčí plocha
 EVL – Evropsky významná lokalita
 EVD – Evropsky významný druh
 GIS – geografický informační systém
 CHKO – chráněná krajinná oblast
 CHÚ – chráněné území
 IUCN – International Union for Conservation of Nature
 KN – katastr nemovitostí
 OP – ochranné pásmo
 PK – pozemkový katastr
 PO – ptačí oblast

PP – přírodní památka
RP – regionální pracoviště
CHKO – chráněná krajinná oblast
SZIF – státní zemědělský intervenční fond
ZCHÚ – zvláště chráněné území

4.4. Podklady pro plán péče zpracoval

AOPK ČR, RP SCHKO České středohoří

Plán péče není dílem autorským, ale úředním podle § 3 písm. a) zákona č. 121/2000 Sb. (autorský zákon).

5. Přílohy

Tabulky: Příloha T1 – **Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich**
(Tabulka k bodům 2.4.2 a 3.1.2).

Mapy: Příloha M1 – **Orientační mapa s vyznačením území**

Příloha M2 – **Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma**

Příloha M3 – **Mapa dílčích ploch a objektů**

Vrstvy: Příloha V1 – **Digitální grafické znázornění průběhu hranic dílčích ploch**

Protokol o způsobu vypořádání připomínek, kterým se zároveň plán péče schvaluje

Příloha T1 – Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

Tabulka k bodu 2.4.2 a 3.1.2

označení dílčí plochy	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
1	3,84	Stepní stráně s výskytem suchých trávníků v mozaice se skalami a sutěmi Cíl péče: udržení ploch bezlesí s výskytem obou druhů konikleců a s pokryvností křovin max. 15 %	seč, pastva ovčí a koz	1	květen – listopad	1 × ročně
			odstraňování nežádoucích dřevin a výmladků křovin	1	září–březen	1 × za 2 až 3 roky
			individuální podpora druhů koniklec otevřený a k. luční český	1	celoročně	1 × ročně
			řízené vypalování	2	říjen–březen	1 × za 2 až 3 roky
			likvidace nepůvodních rostlin	2	červen–září	jednorázově
2	0,78	Stepní stráně zarostlé křovinami a náletovými dřevinami Cíl péče: obnova bezlesí – biotopu suchých trávníků s pokryvností křovin max. 15 %	výřez nežádoucích dřevin	1	říjen–březen	jednorázově
			seč, pastva ovčí a koz	1	květen–listopad	1 × ročně
			odstraňování výmladků křovin	1	říjen–březen	1 × za 2 až 3 roky
			řízené vypalování	2	říjen–březen	1 × za 2 až 3 roky

naléhavost – stupně naléhavosti jednotlivých zásahů se uvádí podle následujícího členění:

1. stupeň – zásah naléhavý (nelze odložit, je nutný pro zachování předmětu ochrany),
2. stupeň – zásah vhodný,
3. stupeň – zásah odložitelný.